

Voorstel

Onderwerp: Financiële middelen plan dementievriendelijk Albrandswaard	College van burgemeester en wethouders 21 september 2021	Zaaknummer 255898
Portefeuillehouder Mieke van Ginkel		Openbaar
E-mailadres opsteller: c.zanoni@bar-organisatie.nl		

Geadviseerd besluit

---

1. Incidenteel € 31.000 beschikbaar te stellen vanuit de bestemmingsreserve Innovatie- en Preventie ten behoeve van een éénmalige subsidie voor de uitvoering van het plan van aanpak voor een dementievriendelijker Albrandswaard voor de periode 1 november 2021 tot 31 december 2022 (bijlage 1).

Raadsvoorstel

Inleiding

Albrandswaard wordt geconfronteerd met toenemende vergrijzing, waardoor het aantal ouderen in de gemeente stijgt. Binnen deze groep is dementie een veelvoorkomend ziektebeeld en de verwachting is dat het aantal dementerenden de komende jaren fors zal toenemen. De gemeente Albrandswaard wil dat ouderen en dementerenden veilig in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen. Om die reden heeft de gemeente Albrandswaard in mei 2019 het BAR-brede convenant dementievriendelijke gemeente ondertekend. Hiermee heeft Albrandswaard de intentie uitgesproken om aan de slag te gaan met de uitgangspunten van het convenant, waardoor inwoners van Albrandswaard in staat zijn om dementie te herkennen en om andere inwoners met dementie te helpen. Dit draagt bij aan de sociale cohesie in onze dorpskernen, waarin inwoners naar elkaar omkijken en elkaar bijstaan waar nodig, en draagt bij aan het bespreekbaar maken van dementie.

De afgelopen twee jaar heeft de gemeente kleine stappen gezet om de dienstverlening dementievriendelijker te maken en de uitgangspunten vanuit het convenant te implementeren. Er is echter geconcludeerd dat er meer inzet nodig is om Albrandswaard echt vooruitgang op dit gebied te laten maken. Uit een recente enquête vanuit het WWZ-beraad, uitgevoerd door ketenpartners Stichting Welzijn Albrandswaard en Argos, is namelijk gebleken dat zowel professionals als mantelzorgers van inwoners met dementie nog diverse zaken missen. Vanuit het WWZ-beraad is daarop het initiatief genomen om samen met de gemeente een plan te schrijven om deze zaken te realiseren. Argos en SWA zijn hierbij de kartrekkers, die gezamenlijk subsidie voor de uitvoering van het plan aanvragen.

Beoogd effect

Realiseren van een dementievriendelijk Albrandswaard waarin mensen met dementie en hun mantelzorgers zolang mogelijk mee kunnen doen in de samenleving en de kennis van dementie binnen de gemeente te vergroten.

Argumenten

1.1 Het voorstel past in het Integraal Beleid Sociaal Domein.

Het voorstel draagt bij aan het doel dat alle inwoners in Albrandswaard mee kunnen doen in de samenleving.

1.2 Het voorstel maakt het mogelijk dat de faciliteiten die gemist worden door mantelzorgers en professionals gerealiseerd kunnen worden.

Het projectplan dementievriendelijke gemeente speelt in op faciliteiten en zaken die momenteel in de gemeente gemist worden. Door inzet van het projectplan worden deze zaken versneld gerealiseerd.

Overleg gevoerd met

Wethouder Sociaal Domein, regieteam, Stichting Welzijn Albrandswaard, Argos Zorggroep, Profila Zorg, coördinator Ketenzorg Dementie BAR, subsidiecoördinator, financiën.

Kanttekeningen

1.1 De gemeentelijke begroting staat onder druk.

Er is sprake van een toenemende druk op de gemeentelijke financiën als gevolg van de coronacrisis en oplopende kosten voor onder andere de jeugdzorg.

Uitvoering/vervolgstappen

De uitvoering vindt plaats op basis van het projectplan dat onder leiding staat van een nog aan te wijzen of aan te stellen projectleider. Deze projectleider is in dienst bij één van de partners, die aangesloten zijn bij het WWZ-beraad.

Bij positieve besluitvorming zal een subsidieovereenkomst worden opgesteld met Argos en SWA. Hierin worden afspraken vastgelegd over te behalen resultaten, monitoring en evaluatie. Daarnaast

wordt in de eindevaluatie aangegeven hoe het project een vervolg krijgt en op welke manier dit gefinancierd wordt.

Financiën

De kosten voor de uitvoering van het projectplan dementievriendelijke gemeente bedragen in totaal € 41.000,-. De gemeente Albrandswaard heeft in 2020 € 10.000,- op een stelpost gereserveerd voor de aanpak dementievriendelijke gemeente. Dit bedrag wordt u via de tweede tussenrapportage 2021 gevraagd om beschikbaar te stellen voor besteding aan dit project. Hiernaast wordt een beroep gedaan op de bestemmingsreserve innovatie- en preventie voor de resterende middelen ter hoogte van € 31.000,-. Deze middelen worden eveneens toegevoegd aan de FCL Ouderenwerk.

Het totaal bedrag van € 41.000,- wordt middels een subsidiebeschikking beschikbaar gesteld aan SWA en Argos voor de uitvoering van het project.

Communicatie/participatie na besluitvorming

Na het raadsbesluit zullen Argos, SWA en het WWZ-beraad, en in het bijzonder de werkgroep dementie, geïnformeerd worden over de positieve besluitvorming. Daarna zal de communicatie uitgevoerd worden volgens het projectplan, waarbij continu afstemming plaatsvindt tussen de gemeente en de uitvoerende partijen.

Bijlagen

---

1. Plan dementievriendelijke gemeente Albrandswaard 20210801.docx
2. Beschikking swa dementie.docx

CONCEPT RAADSBSLUIT

Onderwerp: Financiële middelen plan dementievriendelijk Albrandswaard	Gemeenteraad: 8 november 2021	Zaaknummer: 255898

De raad van de gemeente Albrandswaard,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders op 21 september 2021,

BESLUIT:

---

1. Incidenteel € 31.000 beschikbaar te stellen vanuit de bestemmingsreserve Innovatie- en Preventie ten behoeve van een éénmalige subsidie voor de uitvoering van het plan van aanpak voor een dementievriendelijker Albrandswaard voor de periode 1 november 2021 tot 31 december 2022 (bijlage 1).

Opdrachtdocument

Projectnaam:	Dementievriendelijke gemeente
Onderwerp:	Aanpak dementie in Albrandswaard
Opdrachtschrijving:	Het informeren van de doelgroep en omgeving over het herkennen van dementie, advies geven en verlichting bieden aan de doelgroep mantelzorgers
Startdatum:	November 2021
Einddatum:	December 2022
Besluiten (B&W/Raad):	n.v.t.

Wat willen we bereiken? (doel)

Wij willen een samenhangende aanpak, opgezet vanuit verschillende organisaties en het WWZ-beraad in Albrandswaard, neerzetten in lijn met de uitgangspunten Dementie Vriendelijke Gemeente en de convenantafspraken. Dit BAR-brede convenant is in mei 2019 ondertekend door de gemeente Albrandswaard. Met deze opdracht willen we versterking realiseren op de thema's:

1. Dementievriendelijke samenleving: Voor mensen met dementie betekent een dementievriendelijke samenleving (DVS) een omgeving die hen erkent en aanvaardt zonder vooroordelen en taboes waardoor de levenskwaliteit verbetert. Het is tevens een omgeving waarin de naasten van de mensen met dementie erkenning vinden voor hun positie en ondersteuning bij hun taak.
2. Technologie bij inwoners met dementie in huis: Mensen met dementie kunnen en blijven langer zelfstandig, veilig en verzorgd *thuis* wonen door de inzet van technologie. Dit willen wij o.a. realiseren via voorlichtingen (in bijvoorbeeld mantelzorgcafés).

Het doel van de opdracht is een zo breed mogelijk publiek te voorzien van informatie en advies omtrent dementie d.m.v. voorlichting, lotgenoten contact, promotie en herkenning, en verlichting van de zorgtaken voor inwoners met dementie.

Wat gaan we daarvoor doen? (resultaat)

1. Communicatieplan inclusief campagne in Albrandswaard gericht op het herkennen en bespreekbaar maken van dementie
2. Voorlichting/training herkennen dementie voor partners
3. Mantelzorgcafés in verschillende dorpskernen aanbieden en lotgenoten contactgroep verder uitbreiden
4. Resprijtdagen organiseren

Waarom is het nodig? (probleem)

Het aantal personen met dementie in 2021 in Nederland wordt door Alzheimer Nederland geschat op 290.000 personen. De verwachting is dat dit aantal de komende jaren met 40% toeneemt. Dementie gaat gepaard met een groot beroep op de zorg. De zorguitgaven voor dementie bedroegen 9,1 miljard euro in 2017. Dit was 10,3% van de totale zorguitgaven in de Nederlandse gezondheidszorg en 36,0% van de totale zorguitgaven voor psychische stoornissen. Dementie is voor mannen en vrouwen samen de duurste ziekte. Bijna alle zorguitgaven voor mensen met dementie (96%) gingen in 2017 naar de ouderenzorg. De ouderenzorg omvat de zorg van verpleeghuizen, voorheen verzorgingshuizen, dagbesteding en thuiszorg aan hulpbehoevende ouderen.

Naast de zorgkosten zal de komende jaren de druk op mantelzorgers in de thuissituatie toenemen. Omdat wij langer zelfstandig thuis willen blijven wonen is het belangrijk om tijdig voorlichting, advies en verlichting aan mantelzorgers te geven die zorgen voor een partner met dementie. Als de mantelzorger uitvalt geeft dit extra druk op de zorgkosten en het beheersbaar houden daarvan.

In Albrandswaard hebben wij momenteel (alle vormen van mantelzorg):

- 7.450 mantelzorgers, waarvan
  - 1.221 die intensief zorgen
  - 687 overbelaste mantelzorgers

Op dit moment heeft Argos 78 intramurale opvangplaatsen in de Hooge-Werf. Argos verwacht in 2023 137 plaatsen nodig te hebben. In datzelfde jaar zullen 59 intramurale plaatsen worden gerealiseerd in de nieuwbouw van de Klepperwei. De verwachting is dat er in 2040 186 intramurale opvangplaatsen zijn in Albrandswaard. Het aantal mensen met dementie zal de komende jaren naar verwachting als volgt toenemen.

Gemeente	2015	2020	2030	2040
Albrandswaard	350	440	660	980

Waarom moet het juist nu?
(aanleiding)

De verwachting is dat er in 2030 ruim 2 miljoen ouderen van 75 jaar of ouder zijn (12% van de bevolking). Het aantal mensen met dementie sinds 1950 is vervijfvoudigd. Van 50.000 in 1950 tot ruim 280.000 nu. Het aantal zal de komende 25 jaar stijgen tot meer dan een half miljoen.

De gemeente Albrandswaard heeft in 2019 het BAR-brede convenant dementievriendelijke gemeente ondertekend. Dit betreft een regionaal tien stappenplan. Naast de regionale aanpak is er overleg geweest met Argos, Aafje, Profila zorg en de gemeente Albrandswaard vanuit het WWZ beraad. Van daaruit is gestart met een onderzoek naar het voorzieningenniveau voor mensen met dementie en hun mantelzorgers, en een onderzoeken naar de signalen/ behoeften van professionals. Het onderzoek is uitgevoerd onder professionals en mantelzorgers. De belangrijkste verbeterpunten uit de enquête onder de mantelzorgers (2021) betreffen:

1. Informeren:

- Kennis ziektebeeld verbreden
- Waar service en diensten aanvragen verduidelijken
- Omgaan met verwardheid, boosheid en/of opstandigheid van naaste
- Meer begrip uit de openbare gemeenschap

2. Lotgenoten

- Contact andere mantelzorgers gewenst
- Moeite met verandering in gedrag naaste

3. Vrijtijdsbesteding

- Veranderd sinds naaste met dementie
- Behoeft aan meer vrijetijdsbesteding en/of ontspanningsactiviteiten

4. Afstemming zorg

- Ondersteuning door ingezette zorg
- Aansluiting zorg bij behoefte mantelzorger

- (Bijna) geen ervaring afstemming tussen zorgaanbieders

Op dit moment wordt in de gemeente Albrandswaard gemist:

1. Structurele voorlichting aan de doelgroep
2. Trainingen/voorlichting voor partners (en burgers) voor herkenning van dementie
3. Lotgenotencontact in de vorm van bijvoorbeeld een mantelzorgcafé en verruiming van de contactgroep en ontspanning

Realisatie van deze zaken zullen bijdragen aan een dementievriendelijker Albrandswaard. Inzetten op herkenning, voorlichting en lotgenoten contact vergroot de kennis over het omgaan met mensen met dementie. Door deze kennis te verspreiden, kan de levenskwaliteit van mensen met dementie en hun familie en mantelzorgers verbeteren.

De reden om nu in te zetten is dat er een grote toename van het aantal inwoners met dementie wordt verwacht en de vraag vanuit de doelgroep om extra voorzieningen steeds meer toeneemt. Door op tijd in te zetten in preventieve interventie verwachten wij dat het voor mantelzorgers langer vol te houden is om hun zorgtaken uit te voeren. Daarmee voorkomen wij duurdere zorg. Denk hierbij aan uitval van de mantelzorger (die zelf zorg nodig heeft), te vroege opvang intramuraal en/of crisisopvang.

Naast bovenstaande aandachtspunten is er weinig ruimte om innovaties, zoals beeldschermzorg, te stimuleren en wordt een Wijkservice punt gemist (zonder indicatie) voor de beginnend dementerende. Deze opdracht gaat niet in op deze punten. Op dit moment moet geïnvesteerd worden in de basis (punten 1 tot en met 3), zodat een goede voedingsbodem wordt gecreëerd voor dergelijke initiatieven om succesvol te kunnen zijn.

Waar moeten we op letten? (risico's en neveneffecten)

Evalueren onder bestaande netwerken en partners over de nieuwe ingezette activiteiten. Daarnaast is het belangrijk dat na deze projectopdracht een structurele investering in dit thema wordt geborgd.

Wat hoort niet bij dit project? (afbakening)

Huidige activiteiten van de partners inzake dementie en mantelzorg.

Planning

1. Communicatieplan inclusief campagne in Albrandswaard gericht op het herkennen en bespreekbaar maken van dementie

Doel

Herkenning, voorlichting over kennis dementie vergroten onder een zo breed mogelijk publiek. Door dementie tijdig bespreekbaar te maken worden inwoners gestimuleerd om na te denken over de inrichting van ondersteuning van het netwerk. Hierdoor kunnen mantelzorgers tijdig worden gevonden en ondersteund, waardoor mogelijke overbelasting (en daarmee hogere zorgkosten) wordt voorkomen.

Voor wie

Alle inwoners, winkeliers, ondernemers, vrijwilligers, ambtenaren, professionals en semi-professionals.

Activiteiten

- 1 keer op Alzheimer dag (21 september) communicatie-activiteiten organiseren
- Ontwikkeling folderlijn
- Story telling filmen onder Albrandswaarders

Kosten

- Formatie: in budget projectleider

- Activiteitenkosten 1 keer Alzheimer dag: 3.000 euro
- Communicatiekosten folderlijn ontwikkelen, publiekscampagne: 5.000 euro

2. Voorlichting/training herkennen dementie

Doel

Herkenning, voorlichting en kennis over dementie vergroten onder een zo breed mogelijk publiek. Door actieve training worden ketenpartners gestimuleerd om tijdig het informele netwerk te coachen en te begeleiden. Hierdoor kunnen mantelzorgers tijdig worden gevonden en ondersteund, waardoor mogelijke overbelasting (en daarmee hogere zorgkosten)wordt voorkomen.

Voor wie

Inwoners, winkeliers, ondernemers, vrijwilligers, ambtenaren, professionals en semi-professional. Doelgroepen zijn onder ander het wijkteam, het WMO loket, winkeliers, vrijwilligers, ouderenverenigingen, sportclubs en geïnteresseerde lokale bedrijven.

Kosten per workshop: € 650 euro uitgevoerd door een professional van Argos. Daarnaast is de verwachting van locatiekosten en publiciteitskosten ongeveer € 350.

Maximaal 6 trainingsbijeenkomsten voor 20-30 deelnemers. De totale kosten bedragen €6.000.

3 .Mantelzorgcafé en uitbreiding connectgroep dementie

Doel

Het Alzheimer café uitbreiden naar een mantelzorgcafé. Dit is een ontmoetingsplaats voor mensen met dementie, hun familieleden, vrienden, andere belangstellenden en andere doelgroepen mantelzorg. Zij kunnen terecht voor vragen, hulp en ondersteuning of gewoon om elkaar te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen. De invulling van het programma is divers en wordt verzorgd door professionals en andere sprekers die steeds een ander thema belichten.

Mantelzorgcafé is maximaal 6 keer in deze projectopdracht in de drie kernen Albrandswaard.

Daarnaast wordt de huidige connectgroep verder uitgebreid door frequentie te verhogen en/of op termijn een nieuwe groep op te starten.

Door het tijdig bieden van verdiepende voorlichting blijft de doelgroep zo zelfstandig mogelijk. Daarnaast wordt men gestimuleerd eerdere hulpvragen te stellen om overbelasting te voorkomen.

Voor wie

Mantelzorgers en inwoners met dementie.

Kosten

De kosten voor het mantelzorgcafé bedragen in totaal voor 5 bijeenkomsten, €5.000 euro. Dit is inclusief locatiekosten, sprekers kosten/publiciteitskosten/overige kosten (bloemen, koffie, thee, etc.).

De formatiekosten voor begeleiding connectgroep zitten in het projectleiderschap.

4. Respijtdagen voor mantelzorgers die zorgen voor een partner met dementie

Doel

Het doel is om groepen van maximaal 15 mantelzorgers respijtvoorzieningen aan te bieden om zo verlichting te bieden in hun zorgtaak. Totaal aantal respijtdagen 7 keer (1 in 2021 en 6 in 2022) iedere mantelzorger mag maximaal vier keer in deze twee jaar aansluiten bij zo'n dag, om zoveel mogelijk mantelzorgers de kans te geven aan te sluiten. Door met netwerkpartners samen te werken,

hopen we de drempel zo laag mogelijk te maken. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het laten aanhaken bij dagbesteding door zorgvragers zonder dat zij een indicatie nodig hebben, zodat de mantelzorgers daar geen zorgen over heeft. Het vervoer kan geregeld worden via het ANWB Automaatje-project.

Door het tijdig bieden van verlichting aan de mantelzorgers (en respijt) geeft dit de mogelijkheid om op te laden en daardoor (door lotgenotencontact) ook hun zorgtaken in balans te houden (en overbelasting voorkomen).

Voor wie

De mantelzorgers.

Kosten

Kosten voor de respijtvorzieningen bedragen € 1.000 per georganiseerde dag, wat het totaal op € 7.000 voor de looptijd van deze opdracht brengt. Dit is inclusief dagopvang voor de zorgvrager, personele inzet op de dag zelf, locatie, catering, et cetera.

Financiën:

Totale formatiekosten projectleiderschap (6 uur per week, schaal 8): € 15.000

Totale communicatiekosten: € 8.000

Totale kosten trainingen: € 6.000

Totale kosten mantelzorgcafé: € 5.000

Totale kosten respijtvorzieningen: € 7.000

De totale kosten bedragen in de periode november 2021 tot en met december 2022 bedragen: € 41.000. Om dit te bekostigen zal gebruik worden gemaakt van het beschikbare budget dementievriendelijke gemeente en zal een beroep worden gedaan op de innovatie- en preventiegelden.

Wie doet er mee?
(participatie)

Stichting Welzijn Albrandswaard, Argos, Profila zorg, Aafje doen mee vanuit de projectgroep dementie WWZ-beraad. Daarnaast zal de werkgroep actief aan de slag gaan om huisartsen en andere zorgprofessionals bij de aanpak te betrekken.

Communicatie

De communicatie wordt opgepakt volgens de omschrijving onder de diverse onderdelen in het plan.

Evaluatie

Halfjaarlijks wordt een tussenstand gegeven in de volgende overlegvormen:

- WWZ-beraad
- Stuurgroep dementie BAR-breed

Eindevaluatie wordt vormgegeven in de vorm van een presentatie aan het WWZ-beraad met vervoladvies.

De gemeenteraad wordt op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen via raadsinformatiebrieven.

Wat hebben we voor het project nodig?
(randvoorwaarden)

Financiering en de aanstelling van een projectleider zijn noodzakelijk voor uitvoering van het project. Het projectleiderschap wordt belegd bij één van de partners die middelen eventueel onderverdeeld.

Heeft het project draagvlak?
(haalbaarheid)

Het project heeft draagvlak bij de partners aangesloten bij het WWZ-beraad en er is vraag onder inwoners, met name bij de doelgroep ouderen met dementie en hun mantelzorgers.

Beschikbare documenten

Convenant dementievriendelijke gemeente
Analyse voorzieningenniveau Albrandswaard
Enquête mantelzorgers Albrandswaard (jaar 2021)

Bijlagen

Niet van toepassing

Akkoord opdrachtgever <Naam opdrachtgever>

.....

Akkoord opdrachtnemer <Naam opdrachtnemer>

.....